Ч. 2 4 (14.131). Львів, вівторок 3. вересня 1935. Ryczałtowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Абисинія приняла протекторат В. Британії.

Минулого четверга абісинський уряд в Аддіс-Абебі підписав концесійний договір з бритійсько-американським концерном. В імені Абісинії договір підписав міністер гірництва, від концерну „Африканська спілка для експльоатації відбудови" льондонський промисловець Рікет. Як свідок при підписі договору був американський дорадник цісаря Кользен. Концесія обіймає найбогатші нафтові поля, за які хотіла Італія за всяку ціну придбати концесію, але без успіху. Договір обовязуватиме 75 літ. Концесійний договір, обходить простір саме здовж кордону Абісинії з італійською кольонією Еритреєю. Звідтіля йде на полуднє здовж 40. степеня географічної довжини аж до місця, де сходиться ріка Гаваш зі залізничим шляхом Аддіс-Абеба—Джібуті. Опісля простя лінія винарендованого простору тягнеться від озера Рудольфа до кордону бритійської кольонії Сомалі на полуднє від порту Зеілі.

Винарендований простір обіймає богаті джерела нафти, куди більші від нафтових піль у Іраку. Від нафтових копалень плистиме нафта велитенськими проводами, довгими на 300 англійських миль, до бритійської кольонії Сомалі. Їх збудує згаданий концерн, який зібрав уже понад 10 мілionів фунтів штерлінгів. Щоб вдержати тайну, наради велись у ночі. Це найбільша концесія, яку колинебудь підписала Абісинія. Зиски з нафтових підприємств збільшать доходи Абісинії.

„Дейлі Телеграф" пише, що винарендовані простори використовуватимуть навіть підчас війни. Рікет заявив представникам англійської преси таке: Заява Мусолінія, що інтереси В. Британії не будуть нарушені підчас італійсько-абісинської війни, дає автоматично ґарантію нової концесії.

Концерн буде експльоатувати крім нафти також усі інші сирівці.

Кружляють поголоски, що за промисловцем Рікетом стоїть тайна англійська розвідка „Інтеліджеnс Сервіс".

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що одночасно йдуть переговори у справі концесії на експльоатацію водних сил озера Цана. Каїр і Льондон далиб потрібні на експльоатацію капітали 10 міліонів фунтів штерлінгів. Задумують збудувати велику гать, щоб наводнити тисячі гектарів ґрунту пустині під управу бавовни і збіжжа.

Пастирський лист усіх німецьких епископів.

Треба більше повинуватись Богові, як людям.

БЕРЛІН, 2. 9. ПАТ. На терені цілої Німеччини відчитали вчора з проповідальниць пастирський лист, що його видала конференція католицьких епископів у Фульді та підписав увесь німецький епископат. Церкви були переповнені.

Пастирський лист підкреслює, що число ворогів католицької церкви в Німеччині зростає та ділиться на протирелігійну пропаґанду в літературі, на заборону зборів релігійного характеру поза церквами.

Пастирський лист між ін. стверджує, що свободу преси так дуже обмежили, що бувшій католицькій пресі заборонено поміщувати релігійні статті та водночас змушують їх приймати статті, які ображують католицьких читачів".

„Справа відродження німецької нації — пише лист — поведеться тільки тоді, коли основуватиметься на скалі христіянської релігії". Лист пригадує заслуги церкви в ділянці суспільної моралі. Четверта заповідь домагається, щоб шанувати й повинуватись державній владі. Але коли державні закони попадуть у суперечність з природним і Божим законом, тоді більше треба повинуватись Богові, як людям.

Пастирський лист осуджує теж всяке нарушування обовязуючих законів.

Зміна литовського кабінету?

КОВНО, 2. 9. ПАТ. Преса подає, що представники опозиційних партій: почесний голова лявдівтидів, колишній президент Ґрінюс, президент людової д-р Бітрас та відомий діяч, адвокат Стікліс пішли до президента Сметони, щоб інтервеніювати у справі останніх потягнень уряду в ділянці внутрішньої політики. Делеґацію спрямовано до премієра Губеліса, з яким вона відбула 2 і пів-годинну конференцію. І далі кружляє поголоска, що незабаром прийде до зміни кабінету.

Югословянська поліція стріляла до юрби.

БІЛГОРОД, 2. 9. ПАТ. В місцевості Маля Неделя в Лютомерській окрузі скликали, не зважаючи на заборону поліції, публичні збори. Зібралося около 4 тис. осіб. На зазив поліції юрба не розійшлась, але обкидала представників влади камінням. Віддали навіть кілька стрілів до жандармів, які у власній обороні дали сальву в повітря. Коли це не мало успіху і юрба напирала далі, жандарми були змушені стріляти в юрбу. Одну особу вбили, 3 важко ранили. (Авaля)

Арештували небезпечного терориста.

ПАРИЖ, 2. 9. ПАТ. „Ле Парізіен" повідомляє з Тулюзи, що арештували там терориста Булві Кольжовича, що зробив уже багато політичних замахів. Недавно стріляв він у Відні до одного політика, а кілька років тому вибив шибу у будинку Ліґи Націй. Здогадуються, що його присутність у Тулюзі стоятиме у звязку з подорожю югославянського премієра Стоядиновича, що їдучи до Парижа, мав переїздити через Тулюзу.

Зібране на Україні збіжжа лежить на полі.

(РО) Спеціяльний кореспондент „Правди" повідомляє про тривожливі прояви, що їх ствердили на точках переховування збіжа. В київськім, одеськім, дніпропетровськім і інших районах лежить під голим небом около 5 міліонів пудів зерна. Недостачу приміщень, брезентів та інших засобів забезпеки збіжа відчувають цього року ще гірше як торік.

Портові робітники проти війни.

КАПТАВН, 2. 9. ПАТ. Портові робітники відмовились навантажити на італійський пароплав „Саббія" морожене мясо для італійської армії, заявляючи, що не хочуть причинятись до акції, що моглаб улекшити війну. Таке рішення винесли на зборах організації портових робітників.

Бальбо командантом італійського летунства.

ПАРИЖ, 2. 9. ПАТ. Римський кореспондент „Парі Суар" повідомляє: Марш. Бальбо призначить Мусоліні в найближчому часі начальним командантом італійського летунства. Під його приказами будуть ескадри, яких Італія може вжити до евентуальної акції на Середземнім і Червонім Морі.

Лекція дипльоматії...

Львів, 2. вересня 1935.

Довгі роки українська політика, що йшла шляхами принципіялізму, робила одну велику й засадничу помилку: не рахувалася з аксіомою, що вартість політики пізнати по її практичних успіхах. Найкращі, найблагородніші ідеї та найпалкіші гасла, які мають за собою всі аргументи справедливости, не всилі на довшу мету виправдати політичну тактику, якщо та тактика не тільки не придбала нових конкретних надбань для громадян, а ще й довела до зменшення стану посідання. Політика — це боротьба, — ніякаж боротьба не всилі втримувати на довшу мету — бодрими і боездатними борців, — якщо несе за собою поразку за поразкою, деморалізуючи неює боеві лави. Відірвання від життевої практики, легковаження практичних життевих цілей, підхід політичний „усе або нішо", утотожнювання та переплутування ідей з політичною практикою, це невибачні помилки, які в наслідках мусять прикро мститися. Не слід робити теж найбільшої з усіх помилок: вперто триматися чи бодай тільки з „престіжевих" мотивів виправдувати все те, що було. Пливкість життевих обставин вимагає пливкости тактичних метод у політиці, та найбільшим виправданням є сміливе признання себе до зробленої помилки.

Всі ті й їм подібні рефлексії виринають при читанні телеграм про останню жахливу програну італійської політики в її абісинському спорі з Анґлією. Мало коли так, як на цьому прикладі, можна перевірити правду, що слід учитись на взорах із всесвітньої історії і що треба стежити за міжнародніми подіями не тільки з простої цікавости культурної людини чи з уваги на можливий їх звязок з ріжними справами, але й з огляду на показну „моральну науку".

На іншому місці читачі найдуть докладний опис торговельної умови, що її потайки готовив англьо-американський капітал з абісинським урядом: раптове оголошення тексту умови, яка по суті віддає всі земні багацтва Абісинії під експльоатацію Анґлії з апробатою та співучастю Злучених Держав, стало найбільшою політичною сензацією дня. Зміст тієї сензації короткий: тріюмф англійської дипльоматії і соромна компромітація дипльоматії італійської. „Моральний сенс" тієї сензації такий: коли хто не бере у свій час, коли істнує відповідна конюнктура, тих максимальних поважних здобутків, які в даному менті може осягнути, — наражується на втрату конюнктури і її можливостей та примушений у найкращому випадку вдовольнитися — багато меншими користями.

Дуже просто: на „конференції трьох" у Парижі ще два тижні тому Анґлія устами мін. Ідена пропонувала Італії право до найдальшої господарської експльоатації Абісинії, при чому Анґлія (з виімком прав до озера Цана, з якого випливає Ніль, джерело скарбів Судану й Египту) та Франція обовязувалися зректись усіх господарських користей поза мінімальними уділами, що їх придбав їх інвестований вже досі капітал. Зрештою, всі максимальні економічні користи, які Італія моглаб здобути в Абісинії після евент. виграної війни (кожна війна має два кінці), Анґлія і Франція ґарантували їй мирним шляхом, коби тільки зберігти політичну суверенність Абісинії та інституцію Ліґи Націй, якої

упадок був би рівнозначний з упадком всієї — і так здискредитованої — післяверсайської системи. Сама „суверенність" Абісинії виглядалаб — згідно з англьо-французьким проєктом — теж дуже куца і проблематична, бо Італія діставлаб право посилати своїх військових і політичних „дорадників" етіопському цісареві. Вкінці, навіть таке фактичне перетворення Абісинії в італійську кольонію давалоб Англії сяку-таку ґарантію, що її інтереси в Судані і Єгипті та над Червоним Морем будуть збережені. Однак Мусоліні ті умовини відкинув: повна військова окупація Абісинії та перетворення того краю у беззастережну італійську кольонію з невирішеною ще долею і ролею етіопської династії, — ось скромне „мінімум", яке Мусоліні запрезентував пп. Іденові і Лявалеві. На підтримку того „мінімуму" пішли славні промови з погрозами під адресу всієї Европи на випадок якихнебудь протиіталійських санкцій, пішла погроза під адресою Ліґи Націй про негайний виступ з тієї установи і її розвал, пішов наказ про затримання під зброєю пів міліона вояків, змобілізованих для альпейських маневрів, та про покликання дальших 200.000 вояків, пішли девізові чисто воєнні розпорядки, но і — нові транспорти вояків, аеропл

янів, военного матеріялу, фахівців і цистерн з водою до Східньої Африки.

Війна неминуча! — від двох тижнів кричать всі часописи світа. Нащо війна? Щоб здобути не тільки найбільші господарські користи, щоб не тільки здобути нові багаті терени господарської експанзії, але щоб піднести ще престіж фашистівської влади, щоб пімстити ганьбу програної італійської зброї зпід Адуа, щоб задовольнити „принципіяльне" почування своєї національної і великодержавницької гордости та щоб не нарушити її зреченням з засади „все або ніщо".

Оголошений текст договору між англьо-американською консорцією та абісинським урядом перекидає всю ситуацію коміть головою: сьогодні італьо-абісинська війна стає безпредметною, бо всі ті практичні здобутки, які вона моглаб дати італійському промислові, торгівлі й фінансам, — загарбав тихо і мирно англьо-американський капітал, з офіціяльною доброзільною згодою Абісинії. Нафта й інші земні багатства на 75 літ виарендовані тій консорції і то головно саме у полосі, що межує з італійськими кольоніями Еритреєю і Сомалі! Англійський уряд відпекується, що він „нічого не знав", американський уряд впевняє, що Америка надалі триматиметься своєї „невтральности" в італьо-абісинськім спорі і ніяких „приватних" інтересів не думає збройно боронить, — але й усі возні в італійському міністерстві закордонних справ напевне сьогодні знають, що це англійська дипльоматія рішила позбавити Італію на випадок війни всіх тих користей, які вона, Італія відмовилась прийняти у мирних переговорах. Нема вже вільних теренів в Абісинії для якоїнебудь чужинецької експансії! І як на глум англієць Рікет, що підписав концесійну умову з абісинським міністром фінансів, покликується сьогодні на найбільш авторитетну заяву самого Мусолінія, що прецінь Італія не погрожує в Абісинії англійським інтересам!

Очевидно, годі передбачити, який буде дальший розвиток подій, що змінюються нині у калейдоскопі. Невідомо, яка доля постигне цілу ту новоспечену концесію і чи сама та концесія теж не є лише засобом дипльоматичного натиску, таким самим, як нпр. погрози Мусолінія світовою війною. В усякому разі — **сьогодні** Італія раптом опинилась на тих далеких позиціях, з яких почала щойно виступати у свому поході проти Абісинії. Моральний удар, який завдав італійській політиці згаданий „трік" з концесійною умовою, є вже такою програною, яку ледви відробить навіть найбільш побідна війна. Програв сліпий принципіялізм, програв брак вичуття і зрозуміння найвищої конюнктуральної точки, програло перетягання струни. Зівела найбільша політична мудрість: зупинитись у відповідному менті, ба навіть може дещо завернути, бо перти без стриму й наосліп вперед грозить завжди — провалом.

Борислав, Дрогобич і дрогобицький повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі статистичні дані про міста Борислав, Дрогобич і дрогобицький повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

У **Бориславі** жило 41.496 осіб без війська по касарнях, з того 20.738 мужчин, 20.758 жінок.

У **Дрогобичі** жило 32.261 осіб без війська по касарнях, з того 15.761 мужчин, 16.500 жінок.

Простір дрогобицького повіту 1.399,0 км². Загальне число населення повіту без міст Борислава і Дрогобича 120.699, 59.932 мужчин, 60.767 жінок. Густота населення на км² 86,3 У повіті є 12 сільських волостей, 72 сільські громади; 216 місцевостей.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

За віроісповіданням проживало у місті **Бориславі 9.440 греко-католиків (22,7%)**, 19.699 римо-католиків, (47,4%), 11.996 жидів (28,9%), 383 інших. У місті **Дрогобичі** жило **8.104 греко-католиків (25,1%)**, 425 православних (1,3%), 10.629 римо-католиків (32,9%), 12.931 жидів (40,1%), 160 інших (0,5%)

По селах проживало **92.773 греко-католиків** (76,9%), 21.874 римо-католиків (18,1%), 1.950 евангеликів (1,6%), 3.961 жидів (3,3%), 82 інших (0,1%).

МАТІРНА МОВА.

У **Бориславі** як **матірну мову українську** подало **5.121 осіб** (12,3%), **руську 2.565 осіб** (6,2%), себто разом **нашою мовою говорило 7.686 осіб** (18,5%); польську мову 22.967 осіб (55,3%), жидівську з гебрайською 10.538 (25,4%), інші 290 (0,7%).

У **Дрогобичі** як матірну **мову українську** подало **2.686 осіб** (8,3%), **руську 2.557 осіб** (7,9%), себто разом **нашою мовою говорило 5.243** осіб (16,2%), польську мову 18.840 осіб (58,4%), жидівську з гебрайською мову 7.987 осіб (24,8%), іншу мову 175 (0,5%).

По селах як **матірну мову українську** подало **37.721 осіб** (31,3%), **руську 28.564** (23,7%), себто **разом нашою мовою говорило 66.285** (55%), польську мову 50.128 (41,5%), жидівську з гебрайською мову 1.959 (1,6%), іншу 35.

ГРАМОТНІСТЬ.

У **Бориславі** вміло читати і писати 27.293 осіб (83,4%), тільки читати 226 (0,7%), **не вміло ні читати ні писати 5.148 (15,7%)**.

У **Дрогобичі** вміло читати і писати 23.860 осіб (88,4%), тільки читати 107 (0,4%), **не вміло ні читати ні писати 2.842** (10,5%).

По селах вміло читати і писати 55.244 (61,5%), тільки читати 481 (0,5%), **не вміло ні читати ні писати 33.033 осіб** (36,8%).

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

У **Бориславі:** мешкальних нерухомостей було 3.736, мешкальних будинків 4,123, загальне число кімнат у помешканнях 18.127, пересічне число осіб на кімнату 2, 3.

У **Дрогобичі:** мешкальних нерухомостей було 3.034, мешкальних будинків 3.662, загальне число кімнат у помешканнях 15.809, пересічне число осіб на кімнату 1,9.

По селах: мешкальних будинків 22.130, загальне число кімнат у помешканнях 33.246, пересічне число осіб на кімнату 3,6.

ДЖЕРЕЖА ПРОЖИТКУ.

У **Бориславі** проживало: з хліборобства 2.410 (5,8%), з городництва і лісництва 125 осіб; з **гірництва і промислу 28.156 (67,9%)**, з того з копалень нафтової ропи 15.498, з ковальства 428, шлюсарства 647, з рафінерій нафтової ропи 675, деревного промислу 562, столярства 256, кравецтва 666, шевства 443, пекарства 320, різні 483, будови домів 587, декораційного малярства 191, електрівень 275; з **торговлі й обезпечень 4.204** (10,1%), з того з торговлі товарами 3.036, ґастрономічних підприємств 336; **з комунікації і транспорту 1.316** (3,2%); **з інших джерел** (урядовці, адвокати, лікарі, інжинієри, учителі, інваліди, емерити, домашня служба і т. д.) 5.410 (13,0%).

У **Дрогобичі** проживало: з хліборобства 1.895 осіб (5,9%), з городництва і лісництва 74 особи; з **гірництва і промислу** 13.222 (41,0%), з того числа з копалень і солянок 250, копалень нафтової ропи 706, шлюсарства 401, бляхарства 172, рафінерії нафтової ропи 2.743, цегелень 180, тартаків 212, столярства 565, кравецтва 1.036, шевства 607, різні 485, поліграфічного промислу 181, будови домів 746, декораційного малярства 209; **з торговлі й обезпечень 5.533** (17,2%), з того з торговлі товарами 3.967, ґастрономічних підприємств 343, обороту грішми 258, посередництва 295; **з комунікації і транспорту 2.113** (6,5%); **з інших джерел** (урядовці, лікарі, адвокати, інжинієри, інваліди, емерити, учителі, домашня служба і т. д.) 9.498 (29,4%).

По селах проживало: з **хліборобства** 98.610 (81,7%), з городництва 551, з лісництва 483; з **гірництва і промислу** 14.180 (11,7%), з того з копалень нафтової ропи 3.468, рафінерій нафтової ропи 2.025 і т. д., **з торговлі й обезпечень** 1.880 (1,6%); з комунікації і транспорту 1.107 (0,9%) і **інших джерел** 4.922 (4,1%).

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

На загальне число 17.792 господарств: **карловатих нижче 2 га було 9.964**, на яких проживало 44.343 осіб (4,5 на господарство); 4.920 простором від 2—5 га, на яких проживало 26.343 осіб (5,4%); 1.045 простором від 5—10 га на яких проживало 6.226 осіб (6,0 на господарство); 164 простором від 10—15 га, на яких проживало 1,008 осіб (6,1 на господарство); 51 простором від 15—50 га, на яких проживало 313 осіб (6,1 на господарство); 16 простором понад 50 га, на яких проживало 56 осіб (3,5 на господарство).

З найманої праці у хліборобстві черпали засоби на прожиток 9.802; з цього числа на умових робітників припадає 76 осіб, на фізичних робітників 9.726, між якими було 59 ремісників. З числа 9.802 могло працювати 5.700 осіб, між ними 3.667 мужчин.

З життя Буковини.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ З ЗАКАРПАТТЯ В СИГОТІ.

Минулого року румунські пластуни відвідали табор українського закарпатського пласту. Щоб віддати відвідини, цього року 25 пластунів і 7 пластунок, в одностроях з українськими національними барвами, загостило до румунського пластового табору в Бея-Спріє. Вертаючись домів, затрималися вони два дні в Сиготі, щоб обізнатися з життям-буттям українців з Марморощини. При цій нагоді пласт дав у Сиготі ввечері 10. серпня офіціяльне представлення в „Католицькім Домі". Програма була дуже багата й почалася першою дією з оперетки „Запорожець за Дунаєм", що її виконано бездоганно. Слідували сольові й хорові співи, народні танці сольо й групами, шутки і пластові вправи. Чисельна румунська й мадярська публика захоплена була красою української оперети. В неділю, 11. серпня пласт відспівав Службу Божу в українській гр.-кат. церкві, а ввечері повторив з малими змінами свою виставу тільки для української публики. Цей раз представлення відбулося в „Руськім Інтернаті". Велика саля була по береги виповнена публикою. Не було вільного ні одного місця. На початку представлення командант відділу, проф. Петрашко, зясував значіння пласту й подякував о. Медвицькому й адв. Одовічукові за щиру гостину й опіку та публиці за чисельну участь. Коли в суботу чужа публика подивляла українську оперету, то представлення в „Руськім Інтернаті", зробило на присутніх українців глибоке враження і радість відбивалася на обличчі присутніх, тим більше, що велика частина українців з Сиготу ніколи не мала ще нагоди бачити рідну песу, почути рідний спів, побачити народні танці й розвеселитися українським дотепним гумором. Мило було глядачам, але ще миліше артистам, що грали перед такою захопленою й одушевленою публикою. При цій нагоді годиться замітити, що українці з Закарпаття дуже цікавляться життям українців з Марморощини. Цілі групи туристів, поодинокі визначні особи та шкільна молодь при кожній нагоді відвідують Сигіт, щоб познайомитися з українцями з Мармороцини. Так гостили недавно в Сиготі абітурієнти української торговельної академії з Мукачева, п. д-р Володимир Пежанський начальник суду з Ужгороду, інтеліґенція пограничної полоси і т. д.

БУДОВА ХАТИ ДЛЯ ДИР. О. ТЕРЛЕЦЬКОГО.

Відомий і заслужений діяч українського театру на Буковині, Сидір Терлецький, завдяки якому й існує тепер у Чернівцях український постійний театр (тепер як секція т-ва „Кобзар"), обходив ц. р. 25-ліття своєї сценічної праці. З тієї нагоди артист звернувся з покликом до українського громадянства Буковини, щоб допомогло йому збудувати хочби найскромнішу хатину на передмісті Чернівець, в якій міг би спокійно дожити старости. Громадянство, що знає арт. С. Терлецького від 1918 р., коли він прийшов на Буковину, відзивається на цей поклик щиро і переводить збірки на хату заслуженому театральному діячеві, яка й так обчислена на дуже скромну ціну 50.000 леїв.

ІСПИТИ РУМУНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ МЕНШОСТЕВИХ УЧИТЕЛІВ.

„Універсул" повідомляє, що іспити румунської мови для меншостевих учителів державних шкіл почнуться дня 10. вересня ц. р. Ці іспити відбудуться в таких містах: Чернівці, Орадя, Клюж, Брашов, Тімішора, Кишинів і Галац. Іспитові комісії будуть складатися з головного регіонального інспектора, інспектора народніх шкіл і одного професора румунської мови учительської семинарії, іменованого міністерством. До іспиту мають зголоситися всі учителі, що з ріжних причин не могли ставитися до того іспиту минулого року й ті, яких призначили цього року до іспитів з румунської мови. Іспит складається з румунської мови, рум. географії й історії.

ФЕСТИН „УКРАЇНСЬКОГО МУЖ. ХОРУ" В ЧЕРНІВЦЯХ.

Як у попередній хроніці життя Буковини ми згадували, на горі Габля в Чернівцях відбувся 18. серпня фестин „Мужеського Хору", в якого програму входили пісні, музичні продукції й танці. Хор під пров. Олеся Микитюка співав дуже добре, публика нагороджувала його оплесками і взагалі фестин був вдатний, але знову не дописала публика: з винятком кількох старших членів виділу „Міщанської Читальні" нікого з поважних громадян Черновець не було і якби не холодь, був би дефіцит.

ДРІБНІ ВІСТИ З КУЛЬТ.-ОСВІТНЬОГО ЖИТТЯ.

— У Станівцях Горішних посвятили угольний камінь під філіяльну церкву, яку будують серед лісу на горі Острий Ківок. Після посвячення відбулася забава з танцями на дохід будови церкви.

— Біля Букорешту відкрили в околиці села Періш останки старословянської оселі. Дослідники кажуть, що це колишня оселя Перун, про якій згадують грецькі літописці.

— Відомий зі своїх виступів в околиці аматорський гурток з Чункова влаштував у с. Васелеві виставу „Ой не ходи Грицю", що вдалася добре.

— У Станівцях Долішних влаштував комітет будови „Нар. Дому" фестин, щоб доходом з нього підсилити трохи будову тієї станиці, яка триває вже кілька літ. Фестин не виправдав сподівань: публика не дописала і прибутками з нього ледви покрили найконечніші видатки.

— Після довгих короводів з дозволом відбулася заx. аматорського гуртка „Нар. Дому" у Вашківцях вистава „Дай серцю волю", що мала повний успіх. Темні духи намагалися зірвати виставу підчас одної з дій, але це їм не вдалося.

— Секція „Міщанського Хору" на Клокічці виставила удруге виставу „Жидівка-Вихрестка". Вистава вдалася, на салі були здебільшого клокічанські робітники. Аматори з Клокічки такі добрі, що можуть виступати й на сцені у місті.

— Українське студентство у Веречанці влаштувало великі літні вечерниці.

— Бурса ім. О. Фельковича в Чернівцях оголосила конкурсс на приняття питомців. Кошт 750 леїв місячно, учні мають допомогу в науці. Це одинока українська бурса на Буковині.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ НА БУКОВИНІ.

Мамаївці — Вільшина 6:1. Молода, недавно заснована дружина Вільшини грала дуже амбітно, але не могла вдержати кроку технично вишколеним Мамаївцям. Суддя Р. Зарецький.

Довбуш — Робітники 2:1. Товариські змагання обох дружин дали заслужену перемогу Довбушеві, якого дружина репрезентувалася дуже добре.

Сорокліття читальні „Просвіти" в Скнилові.

Торжествене Богослуження. — Посвячення пропамятної таблиці, вмурованої в церкві в честь погибших у визвольній війні громадян Скнилова. — Святочна Академія. — Фестин.

В неділю, 1. вересня ц. р., відбулося в Скнилові небуденне свято, бо свято сороклітнього істнування читальні „Просвіти" в тій підльвівській українській громаді. Свято почалося в 10-ій год. рано торжественним Богослуженням, яке відправив **о. мітрат Базюк** в асисті о. кан. **Евгена Дулкевича** зі Львова, **о. Івана Кліща** зі Солонки, **о. д-ра Богдана Липського** зі Львова й о. **Романа Бядецького**. В часі Богослуження співав скнилівський хор під дириґентурою **Антона Кагана**.

По Службі Божій посвятив і відкрив о. **мітрат Базюк** прегарну металеву таблицю, вмуровану в праву стіну церковної нави, на якій виписано 40 громадян Скнилова, що віддали життя за народню справу в світовій війні, а далі зазначено, що цю таблицю в честь героїв Скнилова вмуровано в день святкування 40-их роковин істнування читальні „Просвіти".

По короткій обідовій перерві почалася на скнилівському майдані Академія. Під старими липами побудовано сцену, украшену зеленю та килимами, а при вході на майдан виставлено браму, прикрашену національними прапорами. Делегатів Головного Виділу „Просвіти" і львівської філії „Просвіти" зустрічав хлібом і сіллю один з основників читальні і перший заступник голови читальняного виділу, старенький господар **Іван Вітик**. Його привітне слово, що плило з глибини серця, зробило сильне враження. Хліб і сіль приняв від нього і подякував за привіт заступник голови матірного Т-ва „Просвіта" **ред. Василь Мудрий**. Львівських гостей витали також стрійними лавами місцеві луговики. Академія почалася відспіванням просвітянського гимну. Цю точку виконав скнилівський хор. На сцену вийшов потім місцевий парох, енергійний діяч і організатор, **о. Тимотей Ковалюк** і виголосив прегарний реферат про життя, працю та благородну ролю читальні „Просвіти" в Скнилові за 40 років її істнування. По рефераті виступив хор із Бартатова, що відспівав кілька пісень. Дальші точки програми виповнили вправи дітвори із дітточого садку, який веде справно й успішно п-а **Кобилюк**. Виступи цієї дітвори зробили на всіх дуже миле і приємне враження не тільки вправами, але й співами та деклямаціями. До вправ дітвори як і до вдатного виступу дорослих дівчат з хореографічною інтерпретацією пісні „Боже Великий, Творче Всесильний" грала духова орхестра **дир. Манька** зі Львова. Крім того були ще виступи місцевого хору.

Привіт для читальні виголосив від Головного Виділу „Просвіти" **ред. Василь Мудрий**, а від філії „Просвіти" на Львів-повіт і Львів-місто **інсп. Петро Петрик**. Письменні привіти відчитав теперішній голова читальні **о. Т. Ковалюк**. У часі академії відбувся ще один прегарний акт, а саме, роздача грамот між почесних членів читальні. З нагоди сорокліття тієї культурної станиці в селі теперішній виділ читальні відзначив грамотами почесних членів усіх тих, що були між основниками читальні, і тих, які по війні найбільше причинилися до віднови й оживлення просвітньо-культурного руху в громаді.

Голова читальні **о. Т. Ковалюк** подякував усім гостям зі Львова й околиці за участь у святі та заініціював збірку на фонд будови власного читальняного дому (читальня мала власну домівку перед війною, яку знищило воєнне лихоліття). Академія закінчилась відспіванням національного гимну. Вже був вечір, коли на майдані почався фестин.

Д. ПАНАСІВ.

ЗОНЯ З ЛІТНИЩА.

Сонце пекло аж пропалювало шкіру. В повітрі горіло вогнем. Чиста блакить неба непорушно звисала над землею, що дихала жаром.

Богдан закрив руками очі й безвольно протягнувся над рікою. Його засмалене, счорніле тіло виблискувало пишною наготою. Сонливі лінощі обезвладнювали тіло й душу; здається, гіґантського зусилля треба б, щоб підвестися та зробити кілька кроків до води, що манила застиглим плесом свіжим холодом. Ні, годі, не хочеться. Хай палить живцем сонце, хай докучливі мухи заїдять — так солодко лежати, дивитися попід руки на другий беріг, де мальовничо розкинулося на горбі село й тінями старих ясенів налягло над вибережній шкарп, нічого не думати, дрімати в півсонні, а в нетрях свідомости, десь глибоко-далеко, виграє тихо давно почута мельодія танґа чи вальса чи протяжної пісні подвірного співака — хто його знає? Трудно дошукуватися; може такий стомлений, байдужий, очі клеяться; розпливається картина ясенів і білих хат у блакитне, водою й небом замазане полотно... Крізь сон чує чийсь голос. Ніби дзвінкий жіночий. А може цільні коники так видзвонюють, може яка пташинка он у тому кущі, що залишився зі саду, висвистує свою пісеньку?...

— Ой, яка шкода! Я думала, що тут скупаюсь, а вже хтось є...

„Є? так, є. То я..."

— Зоню, ходи там дальше, за горбок, там гарне місце, я там недавно купалася: глибока вода...

— Е-е, але очерет з берега. Десь-то комусь захотілося на моє місце прийти; став-же широкий. Я тут усе розбиралася, аж нині: і бач...

„Зоня! Гарне імення. Але якась дуже сердита осібка. Вибрала собі місце й уже порядний хлопець не може прийти сюди. Сердься, сердься, сердься, мені і не сниться вступатися. Ані не подивлюся на тебе: нецікавий".

Чув як недалеко заплюскала вода й запищав голос: Ой, зимно!.. Потім трохи сміху, крику, що дивно самітно лящав над водою.

Напружив волю й перекотився грудьми до землі, притуливши розпалене чоло до трави. Вибив його із дрімоти голос сердитої Зоні й не давав знову пірнути в роскішне самозабуття. Сміх лоскотав вуха. „Ну її!.." розсердився собі. „Таке тобі сердите сотворіння, що всіх сердитістю заріжує". Хотілося вже подивитися на ту Зоню. „Ні!".

Крики затихли, заспокоївся Богдан. Ще так годину-дві полежати, вимочитися у воді, вбратися й піти до хати. Там квасне молоко, вигідне ліжко. „Як зайде сонце, піду до Болотьків, треба приливитися. Може-б скорше піти? Годі, така горяч, язиком у роті не поверну, засну на сміх і обурення всієї вельмишановної родини. Найкраще вечір. Може там і не сподіються, що я приїхав? А Іванка, те солодке чорняве дівчатко, що так уміє промовляти своїми великими оченятами?.. Мабуть утішиться. Це ще єдина приємність усіх вакацій, а то сидів би в мурах, навіть до парку не виходив би, хай йому, чекав би зими..."

Вже було геть з полудня. І сердита Зоня пішла зі своєю товаришкою кудись, і сонце вже не пекло, втомилося цілоденною дорогою та хотіло зложити спрацьовану голову за сіро-синяву подушку обрію. Дорогами гуркотіли вози зі збіжжям, хмарами здіймалася куряви. З літниськової палатки свистала, гуділа й крізь ніс мурко тіл орхестра. Певно засіло кількоро людей під полотняним дахом і провадить знуджену розмову про хвороби, ліки, минулорічний карнавал, скандал радникової Стефи, що — подумайте! подумайте! — заручилася з журналістом. („Така партія, такий посаг, і життя собі вяже з отаким собі писарчуком, що в ґазетах видумані історії друкує!").

Панство Болотьки сердечно привитали Богдана. Пан суддя вже три тижні кватирує на літниську, разом з усім родинним причандаллям: панею добродійкою, що хоча сороківка давно стукнула — вимальовує свої посивілі брови й карміную полинялі уста та готова ще „завернути собі голову", з панною Іванкою, маленьким чорноволосим дівчатком, що неодному завернула голову, й наймолодшою потіхою, Сидорком, що кожного дня або штанята подере на плотах, або зо дві шиби виб'є футболем, або висмокче зі слоїка ввесь дорогоцінний набір на підвечірок.

— Пане Богдане, як-же тішуся!

— Го-го, і ви той, пане, не могли витримати, у місті! А давно?

— Моє поважання, пане Богданку! Чому ви так довго дали на себе чекати? Кажу вам — ту

Посвячення домівки чит. „Просвіти“ в Острові біля Щирця.

Дня 1. вересня ц. р. відбулося посвячення домівки читальні „Просвіти“ в Острові біля Щирця. Вже ранком збиралися на площі перед читальнею коло віддової брами представники поодиноких читалень Щиреччини та сусідньої Миколаївщини, Городеччини й Комарянщини, щоби привитати представників Г. В., Філії та прибуваючих гостей. Коротко по год. 9-ій прибули представники Г. В. в особі о. кан. *Дзеровича Ю.* та голови львівської філії дир. *Магаляса.*

Прибуваючих привитала орхестра острівської читальні, опісля хлібом та сіллю та короткою промовою голова читальні *д-р Хрептовський* в окруженні ще двох членів-основників пп. Онишкова та Книша.

Саме свято розпочалося Службою Божою на цвинтарі старенької церковці в Щирці (сам Острів церкви не має), яке відправив *о. кан. Дзерович* в асисті оо. *Коверка, Михайлова, Мандзика* і *Стернюка* та діяконів оо. *Пігули* і *Божейка.* Глибоко обдуману проповідь про значіння освіти, зокрема читальні „Просвіти“ й її відношення до церкви виголосив місцевий парох о. декан *Семків Володимир.*

По Богослуженні в упорядкованім поході удалися учасники свята на посвячення нововибудованого дому, де акту посвячення довершив о. кан. *Дзерович* в асисті духовенства, яке брало участь у Службі Божій, а крім цього *о. Комара.* По довершенні акту посвячення промовив до зібраних *о. Коверко М.,* який в гарячих словах візвав присутніх на святі, щоби вони горнулися до читальні, просвічували себе при помочі книжки, що є найвірнішим другом, який ніколи не заведе, ніколи не зрадить.

Безпосередньо по закінченні посвячення дому присутні удалися на святочну академію, влаштовану силами місцевої читальні та довколичних читалень — до просторої театральної салі, яка є вже цілковито викінчена.

Перед початком академії присутні на святі вписувалися до пропамятної книги, складаючи рівночасно датки на цілковите викінчення домівки.

На програму свята зложилися хорові продукції хору з Острова під проводом п. *Колодія* та хору з Лавів під проводом невтомного п. *Троця,* декламації п. *Сехивної,* реферату д-ра *Хрептовського* про історію читальні, підчеркаючи змагання членів до здобуття домівки та привітів поодиноких централь. Довші привіти виголосили: представник Г. В. о. кан. *Дзерович*, який вказав на значіння домівки та загрів теплими словами до дальшої праці. Іменем філії виголосив устний привіт її голова дир. Магаляс, який річево звернув увагу, на вагу освіти та на завдання читальні. Третім з черги довшим привітом був привіт голови повітової організації УНДО п. *ред. Гладкого,* який у своєму привіті вказав на виховання членів читальні та відповідне їх підготовлення до праці не лише на освітнім, але і громадськім полі. Іменем української кооперації Щиреччини зложив привіт дир. ПОК д-р *Савчак В.* Крім устних привітів надіслали ще письменні привіти читальні з Кугаєва, Лісневич, Лавів, Сердиці, Миколаєва над Дн. Горожанни Вел. Поршни та Т-ва „Сокіл“, „Р. Ш.“, Районової Молочарні, усі в Лавах.

Академія закінчилася відспіванням національного гимну в супроводі орхестри з Острова.

По академії відбулося приняття для духовенства, представників централь читалень та запрошених гостей. У часі приняття промовляли о. парох і декан *Семків* та представник УНДО п. ред. *Гладкий.*

Посвячення домівки в Острові біля Щирця — цього здобутку у Львівщині полишило на присутних незатерте вражіння, а рівночасно дало доказ, що лише при добрій волі навіть одиниць та при жертвенности громадянства можна осягнути те, що здається є лише мрією. Підчеркнути треба, що будова домівки почалась у дуже важкім часі, бо в р. 1934., та все таки напротязі року здвигнено там одну з найкращих домівок у Львівщині.

ПОСВЯЧЕННЯ НАРОДНЬОГО ДОМУ В ПІДБЕРІЗЦЯХ.

ВЕЛИКЕ ДОСЯГНЕННЯ. — ЧИМ СЛАВНІ ПІДБЕРІЗЦІ. — ПОЛЕВА СЛУЖБА БОЖА І ПРОПОВІДЬ О. ІВАНЦЯ. — ЧИН ПОСВЯЧЕННЯ НАР. ДОМУ. — СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ. — ПРИВІТИ. — ЗАКІНЧЕННЯ.

В неділю 1. ц. м. підльвівське село Підберізці дочекалось великого свята: посвячення величавого Народнього Дому, що лежить у середині села в сусідстві церкви, школи і громадського уряду. Дім той, що міг би бути окрасою неодного нашого повітового міста, складається з великої, гарно розмальованої салі з просторою сценою і галерією, домівки для споживчої кооперативи і магазину для неї та двох кімнат, призначених на читальняні сходини, проби і засідання виділів ріжних місцевих установ. Як ми зачували, кошти будови дому доходять до **50.000 золотих.**

Приїздимо до Підберезець поїздом і відразу при вході до села кидаються нам в очі великі і просторі хати з такими самими господарськими будинками і подвірями. Всюди видно широкі, **ясні вікна, порядок і чистоту.** Село одно з найсвідоміших у львівському повіті, а може і в краю, може похвалитись видатною працею кількох установ, дуже поважною скількістю інтелігенції, що з нього вийшла і не меншою скількістю добрих ремісників та зразкових хліборобів. Завдяки переведеній ще перед війною **комасації** (заходом пок. вже пароха о. Шухевича) і сусідству Львова Підберізці належать у нас до заможніших громад й ця обставина, як і висока нац. свідомість місцевого населення зложились на те, що село могло здвигнути такий імпозантний Нар. Дім.

Підходимо під той дім, на якому має великий жовто-блакитний прапор, саме у хвилині, коли перед його фронтом починається полева Служба Божа. Править її при чудово прибраному престолі о. **Пелехатий** з Дмитрович, діяконують оо. **Сохоцький** з Гаїв та **Школьник** з Чижикова. Всі три священики в чудово вишитих у народні взори ризах. Піднеслу, високопатріотичну проповідь виголосив о. **Іванець** з Миклашева. Співав попразно на чотири голоси великий церковний хор під дириґентурою старенького дяка **Ілька Стефанова.**

Після Служби Божої всі присутні священики разом з місцевим парохом **о. дек. Й. Осташевським** відправили теж на дворі чин водосвяття, а потім перейшли до великої салі, де довершили посвячення Нар. Дому. Цю частину свята закінчено многоліттєвіями, після чого всі місцеві люди і запрошені гості перейшли до церкви, де духовенство відправило панахиду за померших членів місцевої читальні та всіх інших установ.

З черги почалася друга частина свята — **святочна академія,** теж під голим небом. Започаткував її мішаний хор читальні „Просвіти“ (всі хористи(ки) в народніх строях), що під ди-

ригентурою п. **Славка Влоха** відспівав просвітянський гимн. Потім з добре підготованою промовою виступив голова читальні п. **Т. Чайка,** що привитав усіх присутніх та гостей з великим святом і вказав на вагу новозбудованого Нар. Дому. Опісля відчитано писемні привіти від **РСУК,** о. дек. Гірняка, о. д-ра А. Іщака, о. Я. Милевича з батьком, о. Васильківського, о. Ів. Новосада, п-ва Ратичів і п. Кізя. Устні привіти виголосили: адв. д-р **Е. Шуровський,** від Головного Виділу „Просвіти“ у Львові і філії „Просвіти“ у Винниках, **дир. Мартюк** від наших екон. установ, зокрема від Центросоюзу, **дир. Ковальський** від Краєвого Т-ва „Сільський Господар“ і його філії у Львові, п-і **Горбачева** від „Союзу Українок“ і **д-р. Ст. Шухевич** від Українського Спорт. Союзу. В дальшому співав ще хор „Ох, та люби двох“, після чого виступали з привітами (прозовими й віршованими) представники культурно-освітніх установ Гаїв (Гринько Тютько), Чижикова (о. Школьник), Германова (п. Сікора), Миклашева (кількох промовців) і Винник (від читальні п. Коростіль, від кр. „Р. Шк.“ п. Чепіль). По відспіванні хором пісні „Широкий луг“ деклямував п. **Петро Конюх** з вервою уривок з псальмів Шевченка. Закінчив свято хор бравурною піснею „Єднаймося!“ По закінченні свята, що пройшло серед дуже піднеслого настрою, і при гарної погоди, відіграла ще місцева орхестра вязанку народніх пісень.

Було вже по 3-ій годині, коли запрошені гості засіли разом з громадянами Підберезець до гарно заставлених столів у великій салі, де серед милої гутірки і численних промов провели всі кілька дуже приємних хвилин. У тому самому часі почався на великій площі в селі фестин для молоді, що закінчився відтак загальною забавою в Нар. Домі.

Ввесь хід свята, на якому явились не тільки всі мешканці Підберезець, але й чимало людей із сусідніх сіл, був доказом, що Підберізці є дійсно одним з найкультурніших наших сіл.

І. Н.

прекрасне товариство, щовечір дансінґ у палатці, хлопці — золото, а дівчата! Подивитеся, залюбитеся від першого разу...

— Чекай, дай і мені привитатися, хіба я гірший від тебе?... Пане Богдане, завтра раненько їдемо рибу ловити. Але треба стерегтися, щоб не надійшов станичий: то погана пад...

За пів години довідався Богдан, що в цьому сезоні має літнище дуже багато гостей, на яких і кріза, видко, не помагає. Панство Болотьки матимуть сьогодні в себе кілька молодих знайомих і Богдан мусить залишитися на ввесь вечір. Іванка опроваджувала його по пишному парку; росказувала про свої дівочі турботи й жалувалася, що батенько не хотів виїхати за кордон.

— Цеж по матурі в мені належалося, правда, Богданку?... А скажіть: чому ви не писали, обіцяли й не писали?

— Бачите, я думав, що вам тепер не вистане часу читати мої листи. Літо, літнище, забава, гарні хлопці...

— Не стане часу читати листи, від вас листи?!...

Легкий подих вечірнього вітру колисав верхівя дерев, ніжно шушукав, гнався далеко, мішався з гамором і голосними покриками та ник у млі, пригнетеній гранатовим небом. Пахло зеленю й квіттям, що крізь вікно нахиляло свої головки.

— Знаєте, приходжу нині на своє місце коло ріки, дивлюся: якийсь капосник розвернувся, наставив свою циганську скіру й не думає відійти.

— Ви десь дуже були сердиті, пано Зоню? — піднсміхнувся Богдан.

— Сердита? Я була люта як... як... як не знаю що! Геть мені опротивіло купання, зараз пішла й на злість випила дві склянки тієї гіркої води з джерела. Аж мені дух сперло від неї. Боже, нащо ті літники її пють... Той капосник зіпсував мені цілий день. Ще така сердита, що не знаю, що йому зробилаб, якби знала, хто.

— А я, пянно Зоню, лежав сьогодні над річкою й чую: дзвонить пільний коник. Ніби сердиться на когось. Мав такий гарний, дзвінкий голосок, як ви...

— То ви там були?!?...

— Ви, Зоню, справді як пільний коник виглядаєте у своїй зеленій сукні. Ті ваші темносині очі, глибокі, привабливі, волосся, що кучерями веться...

— О!...

Дивилася за Богданом, що пішов у гурт розсміяних дівчат. Там Іванка бере його під руку, так пригортається боком до нього, блискає очима, ще хвилина й, здається поцілує.

„Та Іванка все безсоромна, не знає меж у своїй кокетливости“...

Пані добродійка сіла до фортепіяну.

— Бавимося краще, ніж на дансінґу.

Що він їй говорив? Не памятає, слова десь зникли, залишився тільки ледве-ледве чутний відгомін, але з нього годі позбирати слова. Їй здавалося, що поплила під ритм вальса в невідому зачаровану країну. На своїм чолі чула подих його уст, у вухах грає музика його голосу, матового, тихого, пестливого. На плечах його дужа рука. Який він гарний, який справжній мужчина!

(Докінчення буде.)

З виборчого руху.

ЛЬВІВЩИНА.

Дня 29. серпня ц. р. відбулося в **Страдчу** коло Янова передвиборче віче. Присутні були делегати зі Страдча, Ротенгану, Ямельниці, Козич. Предсідником був гром. зі Страдча Іван **Кивон**, секретарював п. Стефан **Залізняк**, теж зі Страдча. Реферат виголосив п. **Коник Лев** зі Львова. Після реферату і дискусії принято резолюції, в яких одобрено дотеперішню політику УНДО і рішено дня 8. вересня ц. р. піти масово до виборів.

Дня 30. серпня ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Повітні**, повіт Городок, де присутні заявили теж, що всі підуть до виборів.

Того самого дня відбулася передвиборча нарада в **Мальчицях**, повіт Городок, де рішено також взяти масову участь в виборах.

Дня 1. вересня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Поршні**, львівського повіту. Віче відчинив дир. В. **Жижневський** і до президії покликав п. Антона **Тробу** на предсідника й п. Михайла **Галапача** на секретаря. Реферат про політичне положення українського народу, про значіння парляментарного представництва та про доцільність і конечність брати участь у виборах виголосив п. **Дацко Тома**, делеґат ПНК. зі Львова. Великий „Народній Дім" у Поршні був виповнений учасниками по береги. Відмітити треба дуже корисне явище, що між учасниками переважали жінки і з цікавістю вислухали реферату. Після реферату вивязалась дискусія, в котрій забирали голос студ. Степан Онисько, дир. Володимир Жижневський та інші. Вияснення в часі дискусії давав прелеґент. По дискусії ухвалено одноголосно резолюцію такого змісту: Зібрані на вічу в Поршні громадяни взивають усіх українців львівського повіту взяти масову участь у виборах дня 8. вересня ц. р.

ПЕРЕДВИБОРЧА АКЦІЯ В ЯВОРІВЩИНІ.

Передвиборча акція в Яворівщині йде повним і нормальним кроком вперед. Вправді з хвилиною, як стала вже загально відомою нова виборча ординація, поширювалися і в Яворівщині ріжні „татарські" вісти про вибори і про „угоду" та прямували до того, щоб активність села звести до мінімум, одначе тій „роботі" став енергійно протиділати Повітовий Народній Комітет під проводом голови, дир. Омеляна Назаревича. Заходом Повітового Народнього Комітету відбулася вже низка віч і нарад, які внесли промінь світла в хаос, що його намагалися в повіті витворити ріжного покрою „здорово думаючі" нероби.

Перше **повітове віче** відбулося дня 11. серпня в **Яворові.** Про виборчі справи реферував інсп. **Володимир Кузьмович**, вияснюючи причину, чому всі українці повинні піти до голосування.

Дня 23. 8. відбулася **нарада мужів довіря УНДО з цілого повіту.** Про виборчі справи і про політику УНДО реферував **ред. Володимир Целевич**, кандидат на посла з округи Яворів—Перемишль—Ярослав. У дискусії численні бесідники доповнили реферат своїми цінними заввагами (о. Ломницький, селянин Ст. Жила з Нагачева, п. Іван Фірчук з Яворова й інші) та одноголосно рішили скріпити виборчу освідомляючу працю в повіті. На цій нараді вибрано Повітовий Народній Комітет, до якого увійшли селяни, робітники й інтеліґенція світська та духовна. Головою вибрано дир. **Омеляна Назаревича** з Яворова, заступниками голови **о. Евгена Ломницького** з Яворова. Нововибраний Комітет наладнав канцелярію з окремим працівником, що полагоджує всякі виборчі справи.

Дня 26. 8. відбулося в **Яворові повітове віче** з участю ред. **Володимира Целевича.** Це віче замітне тим, що на ньому дійшло до прилюдної „сповіди" двох людей, які дотепер не все йшли правильним шляхом. „Сповідався" Іван Пиж, передміщанин, який між іншим сказав: „Ви мене називаете Брилівцем і хруном, але я таким не є, що було — даруйте, я є щирий українець і буду голосувати на нашого українського кандидата". Другий „сповідався" Андрій Чопик, довголітній лідер сельробів, а в кожному разі визнавець (і то ревний!) червоної Москви. Він прилюдно заявив, що вже сельробом не є і що почуває себе національно свідомим українцем. Цікаве signum temporis.

Дня 25/8 і 28/8 відбулися **районові передвиборчі віча в Завадові, Старім Яжеві й Залужу.** Всюди реферував п. **Омелян Назаревич.**

Дня 29/8. відбулися **передвиборчі віча в Краківці** (на судову краковецьку округу) і в **Нагачеві.** Тут і там реферував ред. **Володимир Целевич.** На Краковеччину вибрано окремий виборчий комітет.

Повітовий Народній Комітет має в пляні відбути ще цілу низку районових віч на селах, як напр. у Яжеві Новім, Склі, Курниках, Тростяниці, Вільшаниці, Вербянах, Старичах і т. д.

Всі віча мають на меті виснити українським виборцям нову виборчу ординацію та знактивізувати маси, щоб вони не стояли байдуже й інертню, але, щоб масово й активно взяли участь у виборах і цим зазначили волю й охоту не уступати з політичної арени, а навпаки — виборювати собі на ній якнайбільше місця ї значіння.

Про фреквенцію при голосуванні в нашій окрузі покищо годі щось конкретне сказати. Якщо судити на основі відбутих виборів до воєвідських сенатських виборчих колеґій, то треба сподіватися досить значної фреквенції. Та не треба забувати й цього, що обводи голосування до сойму так викроені, що виборцям не буде дуже вигідно сповнити свій національний обовязок. Яворівщина поділена на 37 обводів, при чому багато великих сіл має осідок обводових комісій не в себе, а в сусідніх маленьких селах. Напр. Чернилява з 2.800 душ населення мусітиме йти голосувати до Семирівки, що має около 500 душ населення, так само Залуже до Цетулі і т. п.

В справі вибору членів воєвідської сенатської виборчої колеґії поділено Яворівщину на чотири виборчі округи: три з осідком у Яворові, одну у Краківці. У всі 4-ох округах вибрано 3-ох делеґатів поляків та одного українця — п. Михайла Гарасима з Молошкович, директора Р. Молочарні.

Загально треба сказати, що Повітовий Народній Комітет разом з виборчим комітетом сильно працює і тому вислід виборів у нас певний. Досі не уявнено тут ніякого (від часу, як зачалися передвиборчі віча) виступу проти участи у виборах, натомість як на вічах, так і поза ними йде праця за масовою участю. **Н.**

З ПЕРЕДВИБОРЧОЇ АКЦІЇ У СКІЛЬЩИНІ.

Дня 28. 8. відбулося в *Тухольці* велике віче під голим небом, скликане Повітовим Народнім Комітетом у Сколім, який з нагоди празника в Тухольці використав присутність великого числа людей зі всіх доокопичних сіл. На вічу було около 2.000 людей. Отворив віче голова ПНК адвокат д-р *Булак*, а відтак виголосив промову кандидат на посла стрийської округи д-р *Корнило Троян.* Підчас промови д-ра Трояна пробувала

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ 42)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Д-р Ганкевич, все в починах невичерпаний і в розбудові освітньої організації незвичайно енергійний, заохотив молодих і старших інтеліґентів до зорганізування „Наукових викладів імени Івана Франка", установи хоч перехідної, проте досить діяльної. Як вказує сама назва, ці виклади мали на меті поширювати науку, тому й мали характер вищого типу. Для браку достаточного числа прелеґентів і підручників ці виклади боролися з чималими труднощами; проте вони не переривалися і поза новий 1918. рік.

Не є метою цих поглядових спогадів вичисловати таксативно всі виклади, які були. Та з одного тижневого виказу, який у мене зберігся, можна собі виробити погляд на наукову і практичну вартість тих відчитів. Вони відбувалися в таборовій школі у першій салі другого коридору. В семій годині вечора являлась перша, три на восьму друга серія слухачів. Було сказано, що один відчит не має тягнутись довше, як три квадранси або годину, щоб не втомляти слухачів. Деякі виклади з тієї самої теми займали кілька і кільканацять лекцій, отже мали характер курсів

Ось приклад з одного тижня: Понеділок: год. 7—$7^{3}/_{4}$ д-р Ганкевич: „Політичний устрій австрійської держави й основні та громадянські права"; $7^{3}/_{4}$ до девятої Ю. Міхнович: „Короткий огляд української літератури". Второк: год. 7—$7^{3}/_{4}$ Г. Коваль: „Кооператива і наше економічне життя"; год. $7^{3}/_{4}$—9 Е. Смеречанський: „Головні рахункові ділання". Середа: год. 7—$7^{3}/_{4}$ О. Бачинський: „Історія політично-національного життя від початку російської революції 1917. року й українська республика"; год. $7^{3}/_{4}$—9 Заклинський: „Історія політично-національного життя на австрійській і російській Україні останнього століття". Четвер: год. 7—$7^{3}/_{4}$ Е. Смеречанський: „Головні рахункові ділання"; год. $7^{3}/_{4}$—9 І. Чичка: „Політична ґеографія Европи з увагою до України". Пятниця: год. 7—$7^{3}/_{4}$ Г. Коваль: „Кооператива і наше економічне життя"; год. $7^{3}/_{4}$—9 Р. Жуковський: „Закон про військові причинки". Субота: год. 7—$7^{3}/_{4}$ Е. Смеречанський: „Головні рахункові ділання"; год. $7^{3}/_{4}$—9 Л. Гарматій: „Українське народне шкільництво".

Як прикладово слідно з добору тем і тяглости викладів, вимагали вони від слухачів хоч деяких основ освіти та знання письма, бо заложенням тих викладів було, що слухачі мали собі робити з них записки і при кінці дістати свідоцтва. Доцільности й успіхів тих викладів, у котрих і я брав участь, викладаючи про закон векслевий і кооперативний, годі би заперечити, якщоб це не ділялося в таборі, котрого мешканці не мали вільної голови для науки. Кожного зїдала своєрідна жура і печаль, а всі разом були манячливо опановані одною гадкою — як дістатись домів... Найбільший хосен з тих викладів був той, що вони вчили людей обовязків.

Як розвинулася за півтора року ґміндівська читальня „Просвіти", досить згадати, що її кінцевий білянс виказував у прибутках і витратах по 18.655 корон. Ця натуга організаційної освітньої праці — без лишків заслуга д-ра Льва Ганкевича і булоб для його праці кривдою, якщоб її прилюдно в цих спогадах не засвідчити. Д-р Л. Ганкевич не видвигав своєї особи наперед, а заохочував і приучував інших до праці. Не знав дармоїдства, не був жадний почестей, ще менш — наживи, мерзився позаплечними каверзами, був отвертий та сміливий і мав у таборі одніську мету, від котрої не відступав ні на крок — обороняти в кожному напрямі права українського народу до фізичного й духового життя. Що найважніше — бистро орієнтувався в кожній ситуації і не дав себе зайти; тим менш — приєднати пустословними обіцянками, особистими мотивами або облесними чемностями, де йшло про добро народу. Хоч мав свій окремий, не в одному напрямі розхідний світогляд, нікому його не накидував, ані не вплітував до предметових міркувань. У тому часі, де в таборі легко ловилася риба в закаламученій воді, його знання і подиву гідна характерність сильно відбивались на тлі баракового життя.

(Далі буде.)

маленька горстка молодших учасників віча опонити, та стрінувшись з рішучими і переконуючими аргументами промовця, поводилась уже до кінця спокійно. По виводах промовця ухвалили резолюції, в яких 1) одобрюють становище Проводу УНДО в справі виборів, 2) висказують повне довір'я Проводові УНДО за його політичну діяльність і 3) рішають взяти масову участь у виборах до сойму в дні 8. вересня ц. р.

В четвер 29. серпня відбулась у *Сколім* в салі Українського Захисту передвиборча нарада делегатів з доокруличних громад, на яку явились селяни з околиці, а також громадно інтелігенція. Голова ПНК д-р Булак, відкриваючи нараду, представив вимоги теперішнього часу у справі виборчій, після чого кандидат на посла *д-р Троян* у палкій бесіді представив положення українського народу та причини участи українців у виборах. По вияснені виборчої техніки та по короткій дискусії всі присутні ухвалили такі самі резолюції, як на вічу в Тухольці.

Того самого дня відбув кандидат *д-р Троян* виборчу нараду в *Синевідську Вижнім* з представниками ПНК зі Сколього д-ром Булаком і дир. Садовським. У нараді взяла участь громадно крім виборців також місцева молодь, якої представник заявився проти участи українців у виборах і яка по рефератах д-ра Булака і д-ра Троряна спокійно покинула салю нарад. Одначе старші виборці не прилучились до того становища і нараду продовжувано дальше та по вияснені виборчої ординації закінчено її постановою взяти участь у виборах.

—o—

Поділ Абісинії між В. Британію й Італію.

Підписання концесійного договору Абісинії з англьо-саським концерном знайшло живий відгук у парижській пресі.

„Ле Журналь" пише: Негус сподівався, що по підписанні нафтового договору стане паном ситуації, втягаючи англійців і американців і викликуючи гостру реакцію Італії. Це був великий підступ, навіть за великий, бо положення зміниться. Мусоліні не бере цього інциденту трагічно, бо ціла справа з договором дала йому дуже добрі аргументи напередодні нарад у Женеві.

„Еко де Парі" сподіється, що ціла справа закінчиться поділом впливів в Абісинії між В. Британією та Італією.

Деякі щоденники пишуть, що за кулісами працюють над компромісом і женевські наради відложать після вибору спеціяльної комісії.

Гострий протест Італії проти концесій.

АДДІС-АБЕБА, 2. 9. ПАТ. Вістка про підписання концесійного нафтового договору викликало велике враження у закордонних політичних колах. Італійський посол ґр. Вінчі зложить нині абісинському урядові гострий протест тому, що концесійний договір нарушує італійські права. Договір зложать до торговельного абісинського і американського ревстру. З цього виходилоб, що товариство є наскрізь американське. Рікерт, який підписав договір, візьме участь у засіданні Ради Ліги Націй.

Секретар італійського посольства заявив представникові Німецького Інформаційного Бюра, що незабаром всі мужчини з італійського посольства покинуть Абісинію.

Перед військовою диктатурою в СССР

З Москви надійшли вістки, що Сталін склизав воєнну раду, яка розглянула закордонні політичні події. Нарада виявила теж суперечні погляди большевицьких провідників. Командант армії Ворошилов, Тухачевський і Блюхер заявили, що інтерес СССР вимагає, щоб в Европі панував мир. Командант червоної армії на Далекому Сході Блюхер заявив, що большевицька армія недовго зможе боротись з противником. У Москві кружляють поголоски, що команданти червоної армії самі скликали нараду, на яку запросили Сталіна з метою переконати його, що він веде погубну політику. Політичні кола завпевняють, що до голосу приходить армія, яка дотепер не брала участи в політиці.

Спростування.

На підставі § 19. пресового закону Дирекція Ревізійного Союза Руських Кооперативів просить помістити в найближчім числі „Діла" слідуюче спростування у звязку зі статтею п. з. „*Ще про ганебний документ*" („Діло", ч. 228. з 28. VIII. 1935. р. уступ IV.):

Неправдою є, що „Читаєш — назва (Ревізійний Союз Русских Кооператив — РСРК у Львові) дуже шумна, ще шумніші його фірманти — бо аж два директори, Корнель Ганасевич і Юрій Плешкевич. Зате сама установа дуже сумна, а ще сумніша її діяльність. Здається, що вже недалекий час, коли напис тої установи зміниться: лишиться лиш „Ревізійний Союз", а зовсім зникнуть „русскі кооперативи". Бо до того воно йде: одні кооперативи падуть, а нові не повстають, другі утікають до українців і назад не вертаються, а треті директори самі з „Союзу" викидають, як непотрібний баласт". Зате правдою є, що діяльність Ревізійного Союза Руських Кооперативів (Р. С. Р. К.) викаказала позитивні успіхи, бо від 1929. р. (початок кризи) по 15. VIII. ц. р. принято 139 нових кооператив, у тім в 1935. р. принято 19 кооп. На загальне число союзних кооп. від українців перейшло до Рев. Союза Рус. Кооп. 15 кооп. з слід. сіл: Дорошів Вел., Мацошин, Зіболки, Слуки—Любеля, Ільковичі, Костенів, Збараж, Костарівці, Рудавці, Фрецелівка, Липові, Підмихайлє, Плугів, Косів, Буск, а крім того 7 кооп. робить старання про приняття в члени РСРК.

На загальне число рус. кооп. дві кооперативи перейшли до українців, 8 кооп. у ліквідації, 4 кооп. виключено з членів з причини нарушення кооперативної дисципліни, а 41 кооп. (на Лемківщині і молочарні в краю) вибули з членів РСРК силою законних зарядженъ мін. скарбу.

На основі вище поданого Рев. Союз Рус. Кооп. у своїй діяльности в часі останніх 5 літ світової кризи по статистичним даним в русі членів Союза приєднав у кінцевім вислідї ще 74 кооп., мимо повних змінених умовин економічного і правного характеру.

ДИРЕКЦІЯ РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗА РУСКИХ КООПЕРАТИВІВ:

(—) *К. Ганасевич.* (—) *Ю. Плешкевич.*

КОНЦЕНТРАЦІЯ БРИТІЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

ГАЙФА, 2. 9. ПАТ. До порту Гайфа приїхали британські воєнні кораблі „Аретус", „Дельфі" і „Дурбан". Сподіються приїзду 8 контрторпедовців.

БОЇ ВІЙСЬК ЧАН'Г-КАЙ-ШЕКА З КОМУНІСТАМИ.

ШАНГАЙ, 2. 9. ПАТ. Урядові війська під проводом марш. Чан-Кай-Шека вигнали ватаги комуністичних військ з північної провінції Ше-Шуан. Нова ватага 3.000 комуністів викликала заворушення у північнім Юнані. Комуністи заняли кілька міст і наступають на Чан-Че, яке готується до оборони. На допомогу вислали військо з Шан-Ші.

ТЕРОРИСТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИ ЯПОНЦІВ.

ТІЕН-ТСІН, 2. 9. ПАТ. Японський консуль у Тіен-Тсін пригадав губернаторові провінції Гопей домагання японської ноти з 31. травня, щоб влада розвязала терористичні організації з метою привернення нормальних китайсько-японських взаємин. Консуль заявив, що члени таких організацій не припинили дотепер своєї діяльности.

30.000 ДОМІВ ПІД ВОДОЮ.

ТОКІО, 2. 9. ПАТ. Злива навістила знову місто Осака, де вода залила 30.000 домів.

—o—

БУРЕВІЙ У КОЛОМИЙЩИНІ ТА ТОВМАЧЧИНІ.

Буревій, що перейшов над Коломийщиною, заподіяв великі шкоди. В Коломиї вихор повиривав багато дерев, на вул. Сенкевича нови порвали ел. проводи й місто потонуло в темряві. Упав теж град величини волоського горіха, що повибивав шиби в домах.

У Товмаччині перейшла нічю велика буря з градом. В Пужниках вихор завалив 45-метрову тріянгуляційну вежу.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні, вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 261 2-4

— **До української шкільної Молоді та П. Родичів** — з нагоди початку шкільного року! Шкільні книжки, шкільне й канцелярійне приладдя купуйте у **Книгарні „Рідної Школи"**, Львів, вул. Сикстуська 20, бо там дешево, товар добірний, а ввесь заробок іде на цілі „Рідної Школи". Не пропускайте ніякої нагоди, щоби допомогти нашій „Рідній Школі"! Замовлення зпоза Львова полагоджуємо точно й відворотно. 264 2-3

— **Отсим повідомляємо П. Т. Громадянство**, що фірма „Кераміка" під моєю управою, при вул. Галицькій 5 (в подвірю) виставила українські сервіси, проекту арт. Дядинюка на Східних Торгах, в павільоні „Штука" у відділі фабрики порцеляни „Цмелюв". Прошу звернути ласкаво увагу на ці сервіси. **Ал. Онисько.** 265 2-3

— **Найелегантніша Пані** задоволить свій смак у нововідчиненій українській фірмі „МАК". Для пань капелюхи, рукавички, квітки. Для панів рукавички. Львів, вул. Чарнецького ч. 10. 2-3

— **Вийшли на волю.** 1. вересня після відсиджения кари вийшов з кремянецької вязниці на волю Борис Козубський, засуджений рівенським окружним судом на 6 місяців вязниці з арт. 154 і 2 к. к. 21. серпня вийшов на волю студент Аркадій Трачук, засуджений з того ж самого артикулу на 10 місяців вязниці.

— **Замість школи — поправчий дім.** 21. серпня заарештовано в Кремянці і вислано до поправчого дому в Ченстохові бувш. учениці кремянецької української гімназії Галю Козубську і Галю Шереметівну, засуджених рівенським окружним судом 20. 12. 1933 р. за приналежність до організації „Юнак" (ОУН). Козубська має там перебути 4 роки, а Шереметівна 1 рік.

— **Чому купуєте у чужих, а не своїх?** Книгарня „Просвіти", Львів, Руська ч. 1 подає до відома, що має на складі всі шкільні книжки і шкільне приладдя.

— **Хто виграв долярівку?** В нинішнім тягненні 4-проц. позички доляровоі т. зв. долярівки, впали такі виграні: 40.000 дол. на ч. 1101217. 8.000 дол. на ч. 1166269. 3.000 дол. на ч. 1081898, 1376389, 1352134. 1.000 дол. на ч. 437552, 857108, 75709, 1348373, 1224569. Крім того впало 10 премій по 500 долярів, 80 по 100 долярів.

— **Страйк пекарів у Львові** має розпочатися у вівторок, 2. ц. м. в полудне. Так рішили пекарські робітники на зборах минулої неділі. Вони домагаються нової збірної умови щодо винагороди, яка досі їх кривдила, та додержання 8-годинного часу праці. Досі робітники мусіли працювати по 16, а навіть 18 годин на добу, за що діставали по 4 зол. денно, а тільки у виїмкових випадках більш. Спроби порозуміння з працедавцями розбиваються об їхній опір. Переговори ведуться дальше і якщо не доведуть до порозуміння, Львів у вівторок по полудні залишиться без свіжого хліба.

— **Як на фільмі.** Незвичайна еротична історія склалася в Станиславові. Донька богатих родичів Ерна Рамер занедужала на тиф. Стан її був дуже важкий і лікарі робили слабу надію на видужання. Покликаний спеціяліст зі Львова порадив як єдиний ратунок трансфузію крови. До цього заходу зголосився добровільно 28-літний вчитель Яков Літнер, що віддавна залюбився в Рамерівній. Лікарський захід повівся і Рамерівна незабаром видужала. Тоді Літнер заявив їй та її родичам, що тільки любов до Ерни спонукала його жертвувати власну кров. Але до подружя між молодими не прийшло, бо родичі хотіли мати зятя богатого. Тимчасом упадок крови підорвав слабий організм Літнера. Він почав хорувати, стався меланхоліїним, аж врешті, виїхавши на літнище, помер. Відтоді дівчина не мала спокою. Каже, що наречений навідує її у снах і переслідує. Недавно вона збожеволіла.

— **Краєва хроніка.** В Яремчу напилась отруї 35-літня Марія Фельдманова і кинулась до ріки тому, що магістрат у Заліщиках припинив їй вдовину ренту. — Носильник на залізниці з Ремчу Йосиф Граматик зранив ножем свою наречену Анну Пехоцінську тому, що вона його зраджувала. Граматик напився отруї. Обох відвезли до шпиталю. — На забаві в будинку пожежної сторожі у Глібовичах, пов. Бібрка вбили муляра Теофіля Ковалевського з Львова. Вбивників Сілінського, Заказлукового і Мака арештували.

— **Дві автобусові катастрофи** склалися в Берліні. Одна на передмісті Шпандав, де зударились два автобуси, причому 13 осіб потерпіли рани, друга в північній частині міста, де автобус вдарив на трамвай, наслідком чого 13 осіб вийшло з ранами.

— **Новочасний Ікар.** У Франкфурті над Меном удався перший лет на літаку, який порушує не мотор, але людська сила. Два німецькі інжинірі, Гезелер і Філінгер, злаздили апарат, що має малий пропелер і корбу, яку пускається в рух ногами. Минулої пятниці франкфуртський пільот Дінбайль робив цим апаратом перші проби, що випали щасливо. Першим разом йому удалось перелетіти 195 метрів, другим разом 235 і то на висоті одного метра. Політехнічне товариство визначило було нагороду за лет на 100 метрів, а саме 500 м. геть і назад. З огляду на вислід першого лету пільотові і конструкторам машини припаде тільки нагорода потіхи. Всеж таки лет при помочі людської сили має перед собою велику будучність. В якому напрямі буде розвязана проблема цього літання, годі покищо передбачити. Це певно можна сказати, що апарат, зладжений інжинірами Гезелером і Філінгером, якщо буде якслід видосконалений створить новий спортовий прилад, на якому молоді люди зможуть гартувати свою енергію та відвагу.

— **500 міліонів долярів** шкоди наробили повені в китайських провінціях Гоман, Гопей і Шантун. Пів міліона мешканців терпить страшну нужду, тим більше, що харчеві запаси розграблюють бандити.

— **Нові румунські монети** мають випустити в найближчому часі на загальну суму міліон леїв. Монети будуть виконані з мішанини срібла й міди по 200 і 500 леїв. На це зужиють 60.000 кг. срібла, з чого половину покриє власна продукція Румунії.

— **За агітацію проти податків.** Провідника французького селянського фронту, Доржере засудили на 6 місяців вязниці за те, що намовляв селян, щоб не платили податків. Апеляційний суд у Руан змінив цей присуд, обнизивши кару на чотири місяці вязниці.

— **Ріжні вістки.** 3 міліони фр. на державній франц. льотерії виграло 10 спільників-робітників, у цьому 9 арабів і чотирьох занятих у редакції „Матен". — Югославянський уряд призначує на 6-го ц. м. політичну амнестію з нагоди уродин малолітнього короля. — Італійський уряд замовив у текстильних фабриках Лодзі 500.000 накривал для війська за 11 міл. фр. — У Берліні радить міжнародній демографічний конгрес. — Є чутки буцімто совітські комуністи хотять перенести Комінтерн із Совітів до якогось іншого краю. — Між Гаґою і Берліном підписана умова на виміну 15.000 битих свиней і 13.000 тон німецької пшениці. — У бельгійському місті Малін згоріла фабрика килимів; шкода на 5 міл. фр. — Державний білянс Англії за один тиждень такий: дохід 11.921.082 фунт. шт., витрати 6.758.370 фунт. шт. — На трамваях у Маґдебурзі можна бачити вивіски: „Жидів тут не бажаємо". — Підчас шахових змагань у Варшаві вмер шахіст-журналіст нім. письменник Гольцгавзен.

— **Який радіовідбірник є найліпший?** В теперішньому стані розвитку радіотехніки можна поставити питання, як повинен виглядати найліпший відбірник і що треба від такого відбірника вимагати. Відповідь на це питання залежить від багатьох чинників, які один з одним тісно звязані. Вважаючи, що якість висильних станцій осягнула додатнє максимум, будемо розглядати цю проблему лише під оглядом якости відбірника. Чинником, що дуже значно впливає на якість відбірника, є селективність. Вимога селективности полягає в цьому, щоби при відборі станцій, зближених до себе під оглядом довжини хвиль, вони не перепиняли себе взаїмно. В новочасних відбірниках до цього служить стрічковий фільтр, який має збільшувати гострість відбору. Він реґулюється відповідно до сили станцій, що має велике значіння особливо при відборі станцій, які мають довжину хвилі зближену до льокальної станції, що звичайно їх заглушує з причини свого близького положення. Таким чином відповідний стрічковий фільтр, якого вимагає новочасний відбірник, є одною з конечних умовин доброго відбору. Слід при цьому зазначити, що новіші моделі радіоапаратів є заосмотрені в так зв. автоматичну реґуляцію строєння, завдяки якій стрічковий фільтр автоматично відповідно настановляється залежно від довжини хвилі і сили висильної станції. Чулість радіоапарату це також важливий чинник, що має вплив на відбір. Однак занадто чулий апарат за сильно реаґує на ріжного роду перешкоди. Одною з таких перешкод є шум електричного струму в лямпах, а крім того звуки ріжного походження. Усунути їх є завданням доброго радіовідбірника. Треба при цьому зазначити, що далеко труднійше усунути їх при відборі станцій з довжиною хвилі від 1 метр. до 1000 мтр. У звязку з тим виступає проблема, який відбірник сповняє краще це завдання: звичайний, чи суперґетеродина? На це маємо тільки одну відповідь: і суперґетеродина, і звичайний відбірник мають свої плюси і мінуси: звичайний відбірник, хоча не є так селективний, як суперґетеродина, відбирає далеко чистіше. Справа застосування того чи іншого типу зводиться остаточно виключно до справи коштів будови відбірника, бо звичайний відбірник можна уселективізувати при помочі стрічкового фільтру, а при будові суперґетеродини можна застосувати уладження, які усувають шум. Коли ходить про тон, то головну ролю відограє тут голосник. Нещодавно переведено такий досвід. Загально відомо, що голосник пристосовується або до низької або до високої частоти дрожань, отже в головній ляборaторії Сіменса в Німеччині переведено проби вжити ці голосники до одного апарату, що дало надзвичайні наслідки. Очевидно, цей помисл не знайде практичного застосування. Добрий динамічний, а коли не рахуватися з коштами, то й електродинамічний голосник сповнить якслід це завдання, бо він має глибокий тон, віддаючи в тойже час без закиду кожний звук і модулюючи тон голосу. Обговорення повищих питань не є однозначно з вичерпанням усіх побажань, коли ходить про добрий відбірник. Можна зацитувати цілу серію їх, аж до так зв. оптичної реґуляції строєння включно. Згідно з засадою „нема границі досконалости" можна постійно поліпшувати наш відбірник, стосуючи в ньому ті чи інші здобутки радіотехніки.

— **Подяка.** Всім нашим дорогим Сестрам і Землякам у Галичині складаємо щиру подяку за теплий приют для наших дітей і батьківську опіку над ними в часі літніх ферій. Гостинно проведений час нашими дітьми на свіжому повітрі, поза дротами, серед чарівної природи рідної землі і рідного оточення назавжди лишиться в дитячих серцях, як чарівна байка, як милий дитячий сон! Усім Вам, дорогі Сестри й Земляки, щире українське спасибі. — Від Управи Союзу Українок Емігранток, Філія в Каліші: **Ф. Омельянович-Павленко,** голова, **Валентина Сікорська,** секретарка.

—o—

З кіна.

КІНА „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": „МАЛА МАТУСЯ".

Дівчина в останній клясі дівочого інституту дістає доручення від своєї наставниці купити в місті дві порохівки. Переходячи попри сиротинець для беззахисних немовлят бачить, як якась жінка кладе перед воротами дитину, дзвонить і втікає. Дитина заплакала. Інститутка підбігла до дитини і взяла її на руки, щоб заспокоїти. Відчиняються двері і сестра-жалібниця прохає молоду жінку ввійти до середини. Вона — послухала, не знаючи, де вона і чого від неї хотять. Її ніжна поведінка з дитиною не залишає найменшого сумніву у лікаря та приявних членкинь сиротинця, що вона — мама. Ніхто їй не повірить, як воно справді було. Тим менше у школі. Вона опиниться на вулиці і під впливом зовсім природного збігу обставин у — першорядному готелі. Туди принесуть їй із сиротинця „її" дитину, щоб сама піклувалася нею. Хто мешкає у „Брістолі", того стати і на прожиток для дитини! Тепер починається скажена біганина молодої мами за посадою. Всі перипетії цієї боротьби за хліб складаються так дотепно, що ні разу не думаємо про звичайну фарсу. Дехто може навіть стримувати сльози, коли Франціска Ґааль плаче і переживає трагічні хвилини. Як і в попередніх своїх фільмах має вона тут ролю дуже відповідну до свого зверхнього вигляду і характеристичних рис свого таланту. Сценарій — першорядний. Фільма може рахувати на довший успіх.

Дивогляди.

ЗАПАХ З ЛІТАКА.

З Тегерану до перського заливу перевозили недавно літаком бочку рожаного олійку. Бочка була нещільна й запах олійку був такий міцний, що летун мусів його вилити, щоб не забили його памороки. Олій наче манна з неба, впав на одно село. Мешканці мусіли покинути свої хати і провести ніч поза селом, заки не зникнуть убийчого запаху.

НОВИЙ ВИНАХІД ҐАНҐСТЕРІВ.

Шікаґські ґанґстери придумали новий спосіб оборони перед поліцаями, коли ці кричать їм „Руки вгору!", погрожуючи револьверами. У мент, коли ґанґстер підносить угору руки, зачіпає він пружину, що звязана з язичком револьвера. Вистріл із револьвера йде просто в живіт поліцая.

ЛЯЛЬКИ ДЛЯ ДІТЕЙ МІЛІОНЕРІВ.

Продають їх уже у великих американських містах. 1000 долярів одна. Така лялька може вже сама забавляти дитину: вона їсть, пє, співає, бігає і коли треба (потиснеш ґудзик) може оповідати цікаві казки. Величина — нормальної людини.

Дописи.

ТУРЧАНЩИНА.

Вдатна аматорська вистава в Ісаях. Дня 18. 8. відіграв аматорський кружок місцевої читальні „Просвіти" комедію на 3 дії „Чар однострою. Аматори Л. Крисіяна, М. і Е. Утриски, Н. Бегей та А. Андрушкевич вивязались зі своїх роль бездоганно, тому пєса як селянам з Ісай, так і з Ластівок та Волосянки подобалася. Побажати б, щоб сусідні села брали собі приклад з Ісай, котрі вибиваються на одну з найсвідоміших громад у повіті.

КОЛОМИЯ.

Гостина хору студентів Богословської Академії у Львові. Дня 26. серпня загостив у Коломию хор студентів Богословської Академії у Львові з концертом у честь Маркіяна Шашкевича. Благородна ціль концерту його висока ідея, добра організація та прихильні рецензії спричинили, що добірна публика виповнила просторну салю Щадничої Каси по береги. Прийшли також поляки й жиди. На щастя, хор не завів покладаних у ньому надій. На перше місце поставимо гарний та доцільний відчит студ. богословія Романа Дурбака, в якому він ядерно і цвітисто висував значіння великого Маркіяна для Галицької та у закінченні подав ціль та ідею поїздки богословів з концертами: „Не для пригод та придибашок, вибрались ми у тяжку дорогу, але для великого діла". І дійсно, поширювати та защіплювати Маркіянові ідеї — то велике діло, а сам концерт і своєю формою і змістом то наглядний доказ, що церковні круги відчувають живчик національного життя та співпрацюють над його піднесенням. Не менше вартні та ідеольогічно доцільні були дві деклямації студента З. Наровника (Купчинського „Óда до пісні" та Косача „Євангеличне"). Бадьорі змістом, гарні формою, прегарно виголошені значно піднесли рівень цілого концерту. До концертової частини належать скрипкові соля студ. А. Цегельського в супроводі фортепяну. Молодий скрипак виказав велику техніку і заразом зрозуміння та ніжне відчуття творів Шуберта („Аве Марія"). При дальшій праці міг би стати визначним скрипаком-концертантом. Осередком концерту були продукції хору під проводом студ. Жолкевича, якого Коломия тим більше рясно оплескувала, що він на тутешньому ґрунті ставив перші кроки на музичному полі. Але виконання творів також само собою заслуговує на повне признання. А було воно повне естетичного смаку та оригінальної інвенції без зайвих штучок, перебільшених фортіссіма та пяніссіма, рівне та плавне. Матеріял голосовий прегарний. Молоді та свіжі тенори, могутні баси, зрівноважені середні голоси дали добре зіграну цілість. У репертуар входили: Псалом Веделя: „На ріках Вавилонських" у дещо незручній перерібці з мішаного хору на мужеський, а дальше твори переважно старших, виключно галицьких світських композиторів: Ніжанковського („Золоті зорі"), Колесси („В горах грім гуде" та „Що то за грім"), Людкевича („Пою коня") та Воробкевича („Огні горять" та „Баркароля"). На будуче треба репертуар поширити та доповнити. Високий мистецький рівень усіх без вийнятку точок та висока ідея концерту залишаться на довгі часи в памяти численних слухачів. Молодому хорові належиться від них щира подяка за гарно та благородно переведений вечір.

Р. Ш.

—o—

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

ЛЬВІВ. **Тризуб — У. Р. С. К. 2:0 (2:0).** Гра дружини увесь час рівнорядна і стояла на досить високому рівні. Тризуб виграв ці змагання завдяки судді, що признав одні ворота з офсайту і подиктував крім того карний мет до УРСК-у за настрілену руку оборонця (від пахою). В Тризубі найкращі Чик і Чапля, в УРСК-у Перун і Лавpецький. Суддював мґр Процішський.

ЛЬВІВ. **Чорноморці — Дніпро 4:3 (1:3).** Змагання розіграні на грищі Світезі. Судив п. Навар.

МІЖКЛЮБОВІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

заповіджені на суботу 31. 8. на ставі „Світезь", не відбулися з незалежних від аранжерів причин.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА. Мистецтво: Вікторія (Пільзно) — Славія 2:0. Спарта — Д. Ф. Ц. 5:0; Зиц — Косіце 1:1; Кляднo — Тепліцер 3:1; Простейов — Моравська Славія 2:2; Братіслава — Пільзно 4:0; Жіденіце — Наход 4:4.

ВІДЕНЬ. Мистецтво: Віенна — Вакер 2:1; Рапід — Гакоаг 1:0; Австрія — Фаворітнер А. Ц. 2:2; Адміра — Лібертас 4:0; Ф. Ц. Він — В. А. Ц. 2:1; Спортклюб — Ф. А. Ц. 2:0.

БУДАПЕШТ. Гунгарія — Фебус 2:0; Уйпешті — Ференцварош 3:2; Шеґед — Будай 1:0; Терекеш — Бочкой 3:2; Сальґотаріян — Сорокшар 4:3; III. Округа — Будафок 1:1.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 3. IX. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.

Середа, 4. IX. год. 8. веч. „Оборона Кейсової“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 3. IX. год. 8. веч. Виступ познанської оперетки „Країна усміху“.

Середа, 4. IX. год. 8. веч. Виступ познанської оперетки „Країна усміху“.

Кіна.

АДРІЯ: „Син Конг-Конга“ і „Лови на тигра“.

АПОЛЬО: „Револющія в царстві вальса“.

АТЛЯНТИК: „Авдієнція в Ішлю“.

ВАНДА: „Велика княжна Олександра“ і ревія „Божок полудневого моря“.

ҐРАЖИНА: „Сестра Марта є шпіоном?“

КАСІНО: „20.000 літ у Сінг-Сінг“.

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Мала неня“ (з Франціскою Ґаль).

МАРУСЕНЬКА: „Мала неня“ (з Франціскою Ґаль).

МІРАЖ: „Гріх“ (із Джанетою Ґейнор), „Забута мельодія“.

МУЗА: „Добра ворожка“.

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Мрійливі уста“ (з Ел. Берґнер).

ПАН: „Мальована заслона“ (Ґрета Ґарбо).

РАЙ: „Нуждарі“, „Париж у вогні“ (дві серії разом).

СВІТ: „Світ сміється“.

СОНЦЕ: „Король циганів“, „Ярмарок кохання“.

СТИЛЕВЕ: „Місто під терором“ і ревія „На хвилі сміху“.

УТІХА: „Месник прерії“ та ревія.

ХИМЕРА: „Бабуна“ (фільма з життя мурпнів плем. Банту).

Закордонне радіо.

Вівторок, 3. вересня 1935.

Відень (506.8) 12.00. 13.10 Популярна музика, 17.30 Пісні й арії (Фляйшер бар.) 20.10 Концерт симф. орх., 22.10 Форт. й орг. твори Баха. **Кошиці** (259.1) 17.49 Для Закарпаття, 18.30 Пісні Дестінова. **Прага** (470.2) 20.10 Легка музика. 20.55 Байки Крилова. муз. Ребікова. **Париж** (1640) 12.15 Легка музика. спів, 20.45 Часопис Монмартру — гумор. радіомонтаж, 22.50 Танк. музика. **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні. **Берлін** (355.7) 16.00 Гумор у пісні (Ваде сопр.), Раах бас), Пісні Водертуна (Кернер барит.). **Гамбург** (331,9) 19.00 Нова камер. муз. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.20 Концерт солістів (муз., спів). 21.00 Есп. нар. мельодії. **Кельн** (455,9) 16.00 Сучасна музика (муз., сп.). **Мінхен** (405,4) 12.00, 17.00 Концерт, 16.10 Пісні (Фрідріх сопр., Вестерман барит.). 19.05 Нар. муз. **Будапешт** (550,5) 12.45 Сп. ресітель, 18.30 Концерт, 20.00 Твори Сен-Саенса, 21.50 Циг. муз. **Мілянo** (221.2) 11.30 Легка муз., 20.45 „Останній вальс“ оп. О. Штравса. **Рим** (420.8) 13.05 Легка муз., 17.15 Популярна муз., 22.00 Концерт солістів (віольонч., М. Коса сопран).

Середа, 4. вересня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 19.30 Концерт, 20.20 Вес. всячина, 20.30 Вечір Скрябина. **Прага** (470.2) 11.05 Сальон. музика, 16.30 Військ. орх., 19.30 „У старій пральні“ оп. Коваровича. **Париж** (1648) 20.00 Форт. ресітель, 20.45 „Алярмовий дзвінок“ ком. Генекена й Колюса. **Атльона** (531) 20.20 Вок. дуети. **Білгород** (437,3) 16.00, 22.15 Нар. пісні. **Любляна** (569,3) 18.00 Оп. дуети, 20.00 „Мамзель Нітуш“ оп. Гервє. **Берлін** (356,7) 15.15 Вес. мельодії, 20.45 Орх. концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Камер. хор, 18.00 Пісні, 20.45 Оп. музика. **Лайпціґ** (382,2) 22.30 Камер. концерт. **Мінхен** (405,4) 16.10 Форт. тріо а-моль Чайковського, 21.35 Ґріґові твори. **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. музика, 19.00 Пісні, 21.45 Концерт військ. орх., **Мілянo** (221,2) 11.30 Тріо, 17.05 Квінтет, 20.40 Вечір опер. **Рим** (420,8) 13.05, 17.05 Легка муз.

Львівське радіо.

Вівторок, 3. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Витайте діти!, 12.35 Симф. поеми з гр. пл., 13.25 Хвилина для жінок. 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Дуети в вик. Софії Тениинської та І. Барди в супр. форт., 15.50 Музика з гр. пл., 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Скрипковий ресітель в супр. форт., 16.45 Концерт хору. 17.00 Зі світа великих і дрібних винаходів (авто й бенз. мотори), 17.15 Музика і монольоги, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Форт. твори, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум. мист. життя. 18.45 Сп. ресітель Ст. Русоцького (тенор), 19.00 Мосона із заступниками 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50, Акт. гутірка, 20.00 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Концерт малої орх., 20.10 Веч. денник, 21.00 Образці із суч. Польщі, 21.15 Легка муз. із гр. пл., 20.00, 23.05 Сальон. муз., 23.30 Образці із далекої Монголії, 22.45 Останнє оповідання Габібулаха (у перерві концерту).

Середа, 4. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Для жінок: Відплямлювання одежі. 12.30 Концерт орх., 13.54 Хвилина для жінок, 13.30 Найгари. гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30, 16.20 Танк. музика, пісоньки, 16.00 Муз. загадки, 16.45 Гутірка про музику, 17.00 Ріка в піску, 17.15 У музикальній хаті, 17.50 Закорд. гумор. Світ сміється. 18.00 Камер. концерт., 18.30 Літер. нарис: „Образки з галицького минулого“, 18.45 Сальон. музика з гр. пл., 19.00 Город на червоній землі, 19.20 Реклям. концерт. 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 З кабіни пільота, 21.00 Пісоньки, музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Шопенівська авд., 21.35 Забутий поет Заградпік, 21.50 Що це таке рак, 22.00 Концерт класичної музики, 23.05 Танк. муз. з гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·60—1·68, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 99·50 — 102, чеські корони 20·50—21·50, рум. леї 28·50—29·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Доляри 9.03·50—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 41·25—43·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 2-го вересня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·30 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.34·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·50 „
1 л.	молока	0·13 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 к.	яєць	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вдержана, на молоко, сметану і яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. IX. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг живої ваги птиці льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вул. Деверта ч. 4):

Курята від 80 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·90 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Читайте „Діло“!

ОПОВІСТКИ.

Жінка в старшому віці, що має на своїм утриманні мужа невидючо хорого, звертається оцим до Шановної Публики з милосердним серцем, щоби прийшла їй з допомогою матеріяльно, бо сама з причини зломаної правої руки і старшого віку не може нічого заробити. — Ласкаві датки приймає Розалія Ванджала, Львів, вул. Короля Лещинського 46.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

Акційний Банк Гіпотечний у Львові

подає до загального відома, що предмети, заставлені в Зачетовій Касі від 1. вересня 1934 р. до 28. лютого 1935 р. в долярах від ч. 18.149 до 19.241, в золотих від ч. 45.323 до 55.498, крім цього ч. 29.624, 30.050, 30,952 і 44.[illegible] невідновлені або невикуплені будуть продані через представника Скарбової Влади і в приявности нотаря та представника Поліції на публичній ліцитації в днях 28. жовтня 1935 р. від год. 9. до 14-тої і від 16. до 19-тої; 29-го жовтня 1935 р. від год. 9. до 14-тої і від 16. до 19-ої; 30. жовтня 1935 р. від год. 9 до 14-тої і від 16. до 19-тої тим, що найбільше дадуть за готівку.

Ліцитація відбудеться в будинку Гіпотечного Банку при вул. Галицькій 13 в бюрі Зачетової Каси.

Увага: Щоби оминути значних коштів пехування предметів, призначених до ліцитації, взиваємо сторони, щоби у власнім інтересі викупили предмети або продовжили застав найпізніше до дня 10. жовтня 1935 р. В дні ліцитації, відновa або викупно заставів, призначених до ліцитації, безоглядно виключене.

Дирекція.

За редакцію відповідає Олександер Костир · Видає Видавнича Спілка „Діло“. · З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10